

EXPUNERE DE MOTIVE

la Legea pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 96/2003 privind protecția maternității la locurile de muncă

Ordonanța de urgență privind protecția maternității la locurile de muncă a fost promovată pentru îndeplinirea obligațiilor asumate atât prin Programul de Guvernare pentru perioada 2001-2004 cât și prin Documentul de poziție pentru negocierea aderării României la Uniunea Europeană în cadrul Capitolului 13 – Politica socială și ocuparea forței de muncă.

Caracterul de urgență al ordonanței a rezultat din depășirea termenului la care România s-a angajat, la solicitarea Comisiei Europene, să adopte aceste măsuri specifice de protecție a sănătății și securității salariatelor gravide și mame la locurile lor de muncă. Angajamentul de completare a transpunerii acquis-ului comunitar în domeniu, cuprins în Documentul de poziție Complementar pentru negocierea Capitolului 13, era al doilea semestru al anului 2002, cu intrarea în vigoare a acestor prevederi începând cu anul 2003.

De asemenea, Comisia Europeană a solicitat în mod expres, prin Foaia de Parcurs pentru România (Road Map), adoptarea de reglementări pentru protecția maternității.

Măsura preconizată nu mai suferă amânare constituind o necesitate legislativă evidentă pentru procesul de aderare a României la Uniunea Europeană.

Ordonanța de urgență aprobată completează cadrul legislativ existent cu măsuri specifice de protecție a sănătății și securității salariatelor gravide și mame la locurile lor de muncă, măsuri care nu se regăsesc în alte acte normative în vigoare și nu se pot reglementa printr-un act normativ subordonat legii.

Actul normativ de față prevede, în principal, următoarele:

- definirea unor termeni și expresii precum: salariată gravidă, salariată care a născut recent, salariată care alăptează, dispensă pentru consultații prenatale, concediu de risc maternal;
- acordarea dreptului la dispensă pentru consultații prenatale salariatei gravide pe durata programului său de lucru, în limita a 16 ore pe lună;
- instituirea dreptului la concediu și indemnizație de risc maternal pentru salariatele gravide sau mame cărora, în anumite condiții, angajatorii nu pot să le schimbe locul de muncă;
- instituirea concediului postnatal obligatoriu de 42 de zile;

- precizarea obligațiilor reciproce ale angajatorului și ale salariatei care solicită măsuri de protecție a sănătății sale, a fătului sau a copilului său;
- stabilirea de sancțiuni pentru persoanele vinovate de încălcarea prevederilor actului normativ.

Influențele financiare lunare ale aplicării ordonanței de urgență aprobate, estimate, pentru bugetul asigurărilor sociale de stat, în vederea plății indemnizațiilor de risc maternal femeilor gravide și mame, care lucrează în medii toxice și al căror loc de muncă nu poate fi schimbat de angajator, sunt de cca. 14,9 miliarde lei, rezultând un necesar de fonduri estimat de 59,7 miliarde lei, pentru primul an de aplicare al ordonanței.

La elaborarea prezentului act normativ au fost avute în vedere prevederile următoarelor reglementări europene și internaționale, fiind preluate principiile de bază ale acestora:

- Directiva Consiliului 92/85/CEE privind introducerea măsurilor de încurajare a îmbunătățirii securității și sănătății în muncă a lucrătoarelor gravide, lăuze sau care alăptează. Au fost preluate definițiile termenilor utilizați în directivă. Au fost transpuse prevederile directivei privind obligația angajatorului de a evalua natura, gradul și durata expunerii lucrătoarelor la agenți, procese sau condiții de muncă, pentru toate activitățile care pot prezenta un risc specific, de a informa lucrătoarele și/sau reprezentanții lor asupra rezultatelor evaluării și asupra tuturor măsurilor referitoare la sănătatea și securitatea la locul de muncă. De asemenea, au fost transpuse prevederile referitoare la protecția sănătății și securității lucrătoarelor, precum și a drepturilor care decurg din contractul lor de muncă.

- Carta Socială Europeană revizuită, ratificată de România prin Legea nr. 74/1999. Prin aprobarea prezentei ordonanțe de urgență sunt îndeplinite angajamentele juridice conținute în prevederile art. 8 – Dreptul lucrătoarelor la protecția maternității, care fac parte din dispozițiile Cartei Sociale Europene revizuite prin care România se consideră legată, potrivit art. 2 din legea de ratificare.

- Convenția Organizației Internaționale a Muncii nr. 183/2000 privind revizuirea Convenției (revizuită) asupra protecției maternității din 1952, ratificată de România prin Legea nr. 452/2002. Prevederile ordonanței de urgență sunt conforme cu dispozițiile convenției susmenționate și cu declarația formulată de România cu ocazia depunerii instrumentului de ratificare.

Față de cele prezentate mai sus, Parlamentul României a adoptat Legea pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 96/2003 privind protecția maternității la locurile de muncă.